

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), MAY 26, 1943.

ŠTEVILKA (NUMBER) 122

TRI ČETRTINE DAVKOV BO NAJBRŽE ČRTANIH

Kompromis je bil dosežen na seji odbora obeh zbornic. — Pričakovati je, da bo tudi kongres sprejel ta načrt

SPREJETJE 20-ODSTOTNEGA PRIDRŽNEGA DAVKA

WASHINGTON, 25. maja. — Odbor senata in poslanske zbornice sta danes odobrila takzvani "pay-as-you-go" davčni načrt, ki ga bo skoraj gotovo odobrila tudi kongres.

Pod tem načrtu bo: IZBRISAN enoletni dohodninski davek onih, ki imajo plačati na leto \$50 ali manj.

ODPRAVENE BODO tri četrtnine letnega davka vseh ostalih davkoplačevalcev, preostalo četrtnino pa se bo plačalo v dveh letnih obrokih.

DOLOČUJE 20 odstotkov pridržnega davka na obdavčene dohode, ki jih plačajo v enem letu, dne 1. julija. V tem pridržnem davku vključen 3-odstotni davek (victory tax) in 17 odstotkov davka na dohod.

RAZVOJ V NESTABILNEM DELAVSKEM POLOŽAJU DEŽELE

Premogajem bo zvišana mezda za dolar na dan. — V industriji kavčuka je na stavki 55,000 delavcev. Uslužbenci clevelandskega tranzitnega sistema so odklonili 3 1/2-centno povišanje mezde na dan.

WASHINGTON, 25. maja. — V delavski odbor je podal prošnjo svoj odlok v zadevi spora med delavci in industrijo mehkega premoga. Podlagi tega odloka bo preseganje zvišana mezda za en dolar na dan.

Iz krogov United Mine Workers organizacije poročajo, da se delavski voditelji in zastopniki delodajalcev sestali jutri v tem mestu k pogajanju. Vprašanje je, če se bo oviš uklonil temu odloku ali ne, morda odredil stavko, ko po petnajst dni trajajoče pregreje.

Prva je bilo naznanjeno, da Vojni delavski odbor dovolil premogajem tudi tako zvani "portal to portal" plačo, to je plačo za čas, ko hodijo od vho- v rudnik k svojemu delu in nazaj nazaj. Zdaj pa poročajo, da se bodo o tem šele vršila po- ključanja.

DAVKA V INDUSTRIJI KAVČUKA
AKRON, 25. maja. — Stav-

prihodom pomladi so se pričele jčiti akcije jugoslovanskih partizanov

jugoslovanske pokrajine vzplamtele v novih bojih. — Posebno trda gre Italijanom v Dalmaciji. — V bitki za eno samo vas je bilo ubitih 300 Paveličevih ustašev.

ISTANBUL, 24. maja. — Prihodom spomladi se je pričela ojačena akcija jugoslovanskih partizanov. Poročevalec o- tega lista Pester Lloyd na- ziva, da madžarsko - jugoslo- vanske meje, da štejejo partiza- v kotočakem okraju v Sla- viji približno 10,000 mož. Ti- tuzani so osobodili izpod- gatorjev in hrvatskih usta- 14 okrožij.

Okraju Našice so partizani- važni Zagreb-Osijek že- nsko prog.

Paveličeve oblasti so se mora-

Japonci izgubili nad Attu otokom 12 bombnikov

Ameriška zračna sila pa je izgubila v teh bojih dvojce letal, katerih letalci pa so bili rešeni.

WASHINGTON, 25. maja. — Na otoku Attu se še vedno vrši sistematično uničevanje onih Japoncev, ki se še vedno tiče tam, dočim naznanjajo današnja poročila, da je doživela japonska letalska sila, ki je hotela dvakrat napasti otok, skoraj popoln debakel.

Mornariški departament naznanja, da je bilo 12 bombnikov od 16, ki so hoteli napasti otok, sestreljenih in uničenih. V teh bojih sta bili izgubljeni dve ameriški letali, toda letalci so bili rešeni.

LONDON, sredi, 26. maja. — Radio v Vichyju poroča da- nes po vesteh iz Japonske, da divja v vodovju severno od At- tu otoka silna pomorska bitka, o kateri pa ni nadaljnjih podrobnosti.

Mornariški tajnik Knox je iz- javil, da iziščene Attu otoka še vedno ni popolno in da se še vrši pobijanje posameznih Ja- ponecev.

Kitajec 132 dni na splavu sredi Atlantika

Kitajec je bil član posadke torpediranega parnika. Na splavu je ribe lovil in prepeval kitajske popevke.

MIAMI, Fla., 25. maja. — Kitajec Poon Lim je bil pomor- ščak na nekom angleškem to- vornem parniku, na katerem je bilo 55 mož posadke in ki je bil torpediran in pogreznjen na južnem Atlantiku. Kitajec se je nahajal sam in nag 132 dni na malem splavu, dokler ga ni o- pazila in rešila neka ribiška ladja.

Lim, ki je star 25 let, je de- jal, da je izgubil že vsako upa- nje na rešitev, ko je videl, da ga je pasiralo v zraku in na morju več letal in parnikov, ne da bi ga opazili.

Na splavu je bilo dovolj živih in vode za 60 dni. Ko se je njegov parnik potopil, je izgu- bil vso obleko in je bil na spla- vu popolnoma gol.

Ko se mu je pričela manjšati zaloga hrane, je razlrd žepno električno svetilko ter naredil iz njene vzmeti trnek, s katerim je ribe lovil. Dolgčas pa si je preganjal s prepevanjem kitaj- skih narodnih popevk.

Nov grob

Ponoči je preminil Jakob For- tuna, stanujoč na 1208 E. 167 St., oče dveh sinov, ki se naha- jata pri vojaki, in pet hčera. Podrobnosti bomo poročali ju- tri.

jakov, ki so se nahajali v ba- rakah.

Hitlerjevsko nemško časopis- je poroča tudi o pojavu parti- zanov v severnem distriktu Hr- vatske, ob hrvatsko - nemški meji.

Po poročilih nemškega časo- pisja, je nedavno izginilo mno- go moških prebivalcev mesta Varaždina. Paveličevci so kma- lu dognali, da so slednji pobeg- nili v hosto, kjer so osnovali nov partizanski odred.

HITLER PROTI PARTIZANOM

CBS World News radio- oddaja je snoči dvakrat, o polnoči in ob 1. uri jutraj, poročala, da je poslal Hit- ler v Jugoslavijo močne si- le bombnikov in tankov v boj proti PARTIZANOM, katere hoče za vsako ceno streti, preden se prične za- vezniška invazija Balkana.

Obe radio-oddaji sta iz- recno imenovali samo PAR- TIZANE ter nista omenili nobenih četnikov ali kakih drugih gerilcev.

Akcija ruske pomorske sile v Finskem zalivu

Pri Harkovu je rusko topni- štvorazbilo nemške kon- centracije. — Ruski strel- ci ubili 208 Nemcev.

LONDON, sredi, 26. maja. — Ruski polnočni komunik- e naznanja, da je ruska artilerija razbila nemške koncentracije severnovzhodno od Harkova. Ruska pomorska sila pa je iz- jevala zmago v Finskem za- livu, kjer sta se dve njeni ladji uspešno zoperstavili dvanajstim sovražnim ladjam, izmed ka- terih sta dve pogreznili, tretjo poškodovali, ostale pa pognali v beg.

Zračna sila ruske črnomske mornarice je pogreznila sedem bark, čolnov in motornih vozil izmed enajstih, ki so prevažala nemško vojaštvo in vojne po- treščine. Izmed teh enajstih la- dij sta pobegnili brez večje ško- de samo dve.

V odseku v bližini Harkova je ruska artilerija razbila in delo- ma uničila en nemški bataljon, približno 800 mož. Skriti ruski strelci so v treh dneh ubili 208 Nemcev.

ITALIJANI UBIRAJO ZDAJ DRUGE STRUNE

WASHINGTON, 24. maja. — Semkaj so prispela poročila, ki naznanjajo, da si italijanski vo- jaki na Kreti prizadevajo fra- ternizirati z domačim prebiva- ltvom ter da ne izvajajo nobe- nega nasilja več v svojih stikih z ljudstvom. Izprememba njho- vega obnašanja je prišla kmalu po izgubi njihovega afriškega imperija.

Mnogo italijanskih vojakov si tudi prizadeva dobiti in ku- piti sukno, iz katerega bi si da- li delati civilno obleko.

Grški krogi v Washingtonu označujejo to za "lomljenje ita- lijanske morale" v očigled sko- rajšnji invaziji. Italijansko vo- jaštvo se trudi biti prijazno z domačim prebivalstvom, da bi smelo potem tudi samo upati na milost.

VELIKA DEJANJA SOV- JETSKE OBOROŽE- NE SILE

LONDON, 25. maja. — Rusi so večeraj javili, da je njihova letalska sila pretekli teden uni- čila 313 nemških letal, tekot- štirih tednov pa je samo ruska letalska sila uničila 1,894 nem- ških letal. Mnogo nadaljnjih le- tal pa je sestrelilo rusko an- tiletalno topništvo.

Rusi pa so v preteklem tednu izgubili 71 letal, v zadnjih štiri- h tednih pa 515 letal.

Nemci na Sardiniji; popolna kontrola Sredozem. morja

Nemški radio naznanja, da križarjari po Sicilski ožini zavezniške bojne ladje.

LONDON, 25. maja. — Radio osišča javlja, da so bile nemške čete premeščene v Sardinijo, na strateško točko, ki brani doho- de proti južni Franciji kakor tudi proti severozapadni Itali- ji, velike zavezniške pomorske edince pa so pripule v Sicilске ožine.

Narščajoče pripravljanje za odločilen boj na obeh straneh je v soglasju s poročilom iz Ru- sije, da je prispel v Helsinke na Finsko general Kurt Zeitzler, šef generalnega štaba nemške armade, kjer bo konferiral z visokimi nemškimi častniki na Norveškem.

Neprestano bombardiranje i- talijanske garnizije v Sardiniji je dokaz, za kako važen smatra zavezniško poveljstvo ta itali- janski otok.

Poročilo nacijskega radia, da križarjari po Sicilski ožini zavez- niške bojne ladje, pa je nada- ljen dokaz, da je sedaj celo ta ozek koridor v Mussolinijevem "Mare notrum"-u pod popolno kontrolo zveznikov.

Razpustitev Habs- burškega bataljona

NEW YORK, 21. maja (ON- A) — Po burni šest-mesečni ka- rieri je bil danes razpuščen av- strijski bataljon, katerega je bil organiziral vojni depart- ment s sodelovanjem nadvojvo- de Otona.

Bataljon, ki je bil ustanov- ljen preteklega novembra, je naletel na ogorčen odpor in je zdaj razpuščen pod isto strogo tajnostjo, ki je zakrivala nje- govo rojstvo.

Častnik tabora Alterbury, In- dian, kjer se je vežbal avstrijs- ki bataljon, je preko telefona potrdil Overseas News Agency, da je omenjena edinica razpu- ščena; podrobnejših podatkov ni mogel povedati.

Neapelj — mesto smrti

BERN, 24. maja. — Neapelj je danes mesto smrti in razva- lin, med katerimi postavajo ne- kdaj veseli Neapolitanci ter se ozirajo v nebo, odkoder dežuje smrt, ki ne bo nehala do konca sveta.

To sliko tega zgodovinskega italijanskega mesta ni naslika- la zavezniška inteligenčna slu- žba, temveč italijanski častnikar po ogledu razvalin, ki so posledica zavezniške zračne ofenzive napram Italiji.

Častnikar Anselmo Bucci piše v časopisu Corriere Della Sera: "Milan je mesto mrtvih, kjer sliči v žalne obleke oblečeno prebivalstvo pogrebcom."

"Neapelj — nova Sparta — je mesto brez glasu. Tu vidi- človek samo blede, proti nebu obrnjene obraze prebivalcev, ka- kor da pričakujejo dežja smrti, ki ne bo prenehal do konca sve- ta.

"Neapolitanci, ki so prispe- vali svetu dolga stoletja pesem, smeh in radost, nimajo danes ničesar, razen trpljenja, bolečin in smrti."

CHURCHILL POZIVA LAHE, NAJ VRŽEJO VODITELJE IN GREDO IZ VOJNE

V Rusijo ima polno zaupanje, da bo vzdrža- la bodočo nemško ofenzivo in odbila vse napade

HITLER PA BI DANES DRUGAČE IGRAL, ČE BI ŠE IMEL SVOJE KARTE V ROKI

WASHINGTON, 25. maja. — Winston Churchill je danes po- svaril Italijane, naj strmoglavi- jo svoje fašistične voditelje ter naj se umaknejo iz vojne, dok- ler je še čas in dokler še ved- no lahko upajo vsaj kolikor to- liko na milost od strani Zedinje- nih narodov.

Angleški premier je v družbi predsednika Roosevelta govoril pred 150 ameriškiimi častniki v Beli hiši tekom redne teden- ske konference s častniki.

Italijani naj spoznajo svoje grehe

Prav bi bilo, če bi italijansko ljudstvo spoznalo, da je greši- lo in se motilo, ko se je dalo od fašističnih voditeljev voditi za nos, je rekel Churchill. Ako vržejo svoje voditelje, se lahko pripravijo, da zavzemajo svoje mesto v novi Evropi. Medtem pa bodo zavezniški kajpada na- dalje mehčali Italijo s svojimi bombami, je rekel premier.

Izjave o Rusiji

Sicer pa ni dal Churchill no- benih gotovih izjav z ozirom na nadaljni potek vojne. Indirekt- no je dal razumeti, da upa, da bo Rusija končno vstopila v

vojno proti Japoncem ter po- magala Ameriki in Veliki Bri- taniiji v njunem boju proti njim.

Ogromne žrtve Rusije

Na vprašanje nekega časnika- rja, če misli, da bi bilo v last- nem interesu Rusije, da bi šla slednja v vojno z Japonsko, je Churchill izjavil, da jemajoč v poštrev trpljenje in ogromne iz- gube, ki jih je imela Rusija v tej vojni, bi ne bilo prilično zanj, če bi on sugestiral Rusiji njene smernice. Toda premier je naglasil, da je Rusiji dobro zna- no, da preži Japonska nanjo z oportunističnimi očmi, to je, da bi Japonska planila na Rusijo, čim bi se ji ponudila ugodna prilika za to. Sicer pa je izrazil Churchill svoje popolno zaupa- nje v Rusijo, da bo slednja vzdržala tudi bodočo nemško o- fenzivo in da bo vrgla nazaj vse napadalce.

Podmornice bodo obvladane

Glede vojne proti nemškim podmornicam, je Churchill izja- vil, da smo sedaj mnogo na boljšem kot smo bili prej. O Hit- lerju pa je rekel, da bi danes drugače igral, ako bi imel še svoje karte v roki.

Angleško letalstvo napadlō Duesseldorf; dež bomb nad Sardinijo, Sicilijo in Italijo

Duesseldorf je napadlo veliko število angleških bombni- kov. — Amerikanci noč in dan nad Italijo in njeni- mi otoki. — Ljudstvo Italije živi v smrtnem strahu.

LONDON, sredi, 26. maja. — Angleška zračna sila je snoči- zopet napadla Nemčijo. To pot- je veljal najhujši napad mestu Duesseldorfu, na katerega je bilo vrženo ogromno število tež- kih bomb. Pri napadu je bilo iz- gubljenih 18 angleških bombni- kov, iz česar je razvidna sila te- ga napada.

Mehčanje Italije

Zavezniški glavni stan v Se- verni Afriki, 25. maja. — Ame- riška in angleška zračna sila na- padata iz dneva v dan Sardinijo, Sicilijo in samo italijansko celino, kjer je uničenih in izrav- nanih z zemljo že mnogo leta- lišč in drugih vojaških naprav.

Prvorojenček

Vile rojenice so se danes zju- traj pojavile pri družini Mr. in Mrs. Anton Longer, 1096 East 169 St., ter pustile v spomin krepkega sinčka prvorojenčka. Dekliško ime matere je bilo Ce- celia Stritof, ter je hči dobro poznane družine Mr. in Mrs. John Stritof, 13333 Darley Ave. Mati in dete se nahajata v St. Luke's bolnišnici ter se dobro počutita. Čestitamo!

Lepo uspelo priredba

Zadnjo soboto, 22. maja so Skupna društva v Girard, O. priredila plesno veselico, kate- re čisti dobiček je bil namenjen

Nad 300 ameriških bombni- kov in bojnih letal je večeral na- padlo Sardinijo, dočim so drugi roji ameriških letal zopet raz- bijali po otoku Pantelleriji.

Ljudstvo v smrtnem strahu

Časopisje osišča ne taji, da je italijansko ljudstvo v smrtnem strahu pred to grozo izpod ne- ba, in da je našlo prav malo to- lažbe v prihodnosti nemških čet na Sardinijo. Rimski radio poroča, da se je pričelo z izseljevanjem prebivalstva iz Cagliarija, glav- nega mesta Sardinije.

Včeraj je bilo sestreljenih dvanajst nadaljnjih osiščnih le- tal in tri zavezniška.

Za pomoč Rusiji

Oni, ki hočejo oddati svojo staro ali rabljeno obleko v po- moč Rusiji, so prošeni, da jo oddajo v soboto, 29. maja v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

v prid jugoslovanskega reliefa. Veselica je bila dobro obiskana in izid povsem zadovoljiv. V nedeljo se pa društva sestane- jo v svrhu ustanovitve podruž- nice SANS-a. Veselica se je vr- šila v Slovenskem domu, na State St., kjer se bo tudi seja re čistil dobiček je bil namenjen vršila.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ČUDNI POJMI BIVŠEGA PROGRESIVCA

Iz naših prevodov člankov ameriških časnikarjev in komentatorjev je razvidno, kakšno mnenje imajo slednji o evropskem revolucionarnem gibanju. Urednik "Prosvete" pravi, da je ves odpor v drugih deželah zoper nacifističnega sovražnika enoten in složen, čeprav so tudi tam reakcionarji in izdajalci, kakršnih se nikjer ne manjka, nakar nadaljuje:

"Edino nesrečna Jugoslavija, katera je za Poljsko prispevala največ krvnih žrtev in največ Lidic — je morala biti blagoslovljena s "partizanskimi" razkolniki, ki so naredili ljudstvu v splošnem več škode kot koristi. Izgovor je, da je reakcionarna politika porodila razkol. Dnevna propaganda iz centrale pripoveduje svetu, da je jugoslovansko "ljudstvo" izgubilo zaupanje v vodstvo četnikov in v nazadnjaško vladu v izgnanstvu in je moralo samo prijeti za orožje da se iznebi ne samo okupatorjev, temveč tudi domačih tiranov."

Prosvetinemu uredniku ne gre v glavo, zakaj ni v Jugoslaviji odpor proti nacifističnim sovražnikom enoten in složen. Pa je res čudno, da ni, ker uporniki so vendar vsi skupaj. Toda zakaj ni bil Prosvetin urednik "enoten in složen" z ostalimi slovenskimi časopisi v Ameriki odnosedno z njihovimi uredniki, ko so bili vendar vsi skupaj časnikarji in kolegi. Zakaj je ta nekdanji tako bojevit urednik tako šibal in žigosal "nazadnjaški," "klerikalen" in "kapitalistični" tisk, mesto da bi z njim "enotno" in "složno" deloval? Zakaj je nagrmadil, na primer, že cele kupe gnoja in priimkov na ubogega "Jureta v coloradskih gorah," zavednega Slovana in rusofila? Zakaj je svoje čase tako silno gajžlal klerikalni tisk, Amerikanskega Slovence, Ave Marijo in druge liste, ko so vendar vsi slovenski in ko delajo vsi — vsaj pravijo tako! — za dobrobit svojega naroda v Ameriki? Zakaj ni bil enoten in složen z njimi? In kaj pravite, zakaj niso enotni in složni partizani z Mihajlovičevimi četniki in z jugoslovansko vladu v Londonu, ki je vendar "priznana od Amerike"? Kaj pravite, le zakaj?...

V začetku našega včerajšnjega članka smo rekli, da so njegovi stavki prefrignjeni zaviti in polni cinizma. Odstavek o "nesrečni Jugoslaviji" je bil napisan v duhu, ki naj vzbudi med čitatelji dvome, mržnjo in nezaupanje. Tam, kjer komentira o "partizanskih razkolnikih," pravi mlačno in prisiljeno: "Izgovor je, da je reakcionarna politika porodila razkol." Ta stavek je bil zapisan v duhu, da bi se ga bralo tako-le: "Nekaj čvekaajo, da je bajje reakcionarna politika porodila razkol, kar pa ni res." In dalje: "Dnevna propaganda iz centrale pripoveduje svetu, da je jugoslovansko "ljudstvo" izgubilo zaupanje v vodstvo četnikov in v nazadnjaško vladu v izgnanstvu, in je moralo samo prijeti za orožje," itd. Ta stavek pa je napisal v duhu, da bi se ga bralo sledeče: Komunistična propaganda iz centrale (iz kakšne centrale? Ured.), kriči v svet, da je jugoslovansko ljudstvo izgubilo zaupanje v vodstvo četnikov in v nazadnjaško vladu, kar pa je bosa! Ljudstvo ni izgubilo zaupanja v jugoslovansko vladu, ki ni nazadnjaška, temveč OK, sicer je ne bi priznal naš državni department! Saj vidite, da sem ljudstvo z ušesci zarobil, kar pomeni, da so to le komunisti, ki hočejo samo komunistično diktaturo in katerim je vsaka druga vladu, tudi demokratična in tudi jugoslovanska, tiranska. To je tista politika...

To je namreč komunistična politika. Njegova politika pa je, besno udrihanje po vsem, kar je količkaj identifikirano z Rusijo. Nedavno ga je razjaril bivši ameriški poslanik Davies s svojo domnevo, da je Hitler morda že mrtev, zdaj pa s filmom, ki temelji na njegovi knjigi "Mission to Moscow." Prosvetin urednik pravi, da se vsi kritiki strinjajo v sodbi, da film ne odgovarja resnici. I, seveda ne! Mar pričakuje brumni urednik Prosvete od filmov, romanov, povesti in novel čiste, čisto suhoparne resnice, brez fikcije, brez romantike, brez ljubezenskega

vzdihovanja, brez junakov in junakinj? O tem filmu pravi (s svojim slepem in neprikitem sovraštvu do Rusije), da ga bodo resno vzeli samo komunisti, njihovi sopotniki (teh je največ in ti ga tudi v sanjah preganjajo ter mu strežejo po življenju), in navadni tepci. Tu je pogodil deloma resnico, ampak med zadnje imenovane spada tudi sam, če je pričakoval, da bo videl v njem resničnega Stalina, resničnega Daviesa, resničnega Molotova in ostale, ne pa igralcev, ki predstavljajo samo na fiktivnih podatkih temelječo igro. — In tako je Prosvetin urednik zaključil, da je vse skupaj navaden švindl, kakor je navaden švindl tudi ruska borba, ruska fronta, ruska obramba Leningrada, Moskve in Stalingrada, in konec konca Rusija sama. Vsaj tak vtis hoče ustvariti s kritiko tega filma, po katerem je izlil svoj grenki žolč. — Apropos: Kaj pa film "Četniki"? Ali ga ni zgrabila sveta jeza, ko je videl pravo pravico, lepo uniformirano četniško kavalerijo, kako je dirjala s golimi sabljami v rokah "za srbski dom v bojni grom?" In kaj pravi k fikciji o Mihajlovičevi ženi in njenima otrokoma, ki bi morala vendar biti, če naj verjamemo "propagandi," v nemški pesti? Ali se mu pri ondotnem potvarjanju resnice ni nič razlival žolč?

Ampak počasi se bo že zjasnilo! Frank Barbič, eden zadnjih stebrov, ki je nosil in podpiral pontifikalni tempel Prosvetinoga urednika, pravi v ponedeljkovi "Prosveti" z dne 24. maja, na naslov tega urednika, sledeče:

"Saj vas opazujem že precej časa in sem do gonal, da nekdanji bojeviti in progresivni duh SNPJ in JSZ umira pri vas. Dostikrat nimate poguma, da bi nastopili kakor bi morali, kadar gre za one principe, katere bi morali zastopati."

SANS na delu za sodelovanje med Srbi, Hrvati in Slovenci...

Slovenski narod je že na svojem kongresu v Clevelandu izrazil svojo željo in voljo za ožjo kooperacijo med Srbi, Hrvati in Slovenci. SANS je takoj povzel korake, da se stopi v ožji stik z obema grupama. Po zaključku Hrvaškega narodnega kongresa, ki se je vršil v Chicagu meseca februarja, je predsednik SANS-a Ethin Kristan poslal sledeče pismo predsedniku hrvaškega kongresa Zlatku Balokoviću:

Poštovane gospodine predsednice:

Naše slovenačko Narodno Višje je zelo je sa velikom zadovoljstvom krasni uspeh vašega Kongresa na znanje, jer je v ovim pravcima pokazao, da se vaše ideje i v pogledu sadašnjosti i sa obzirom na budućnost posvema slažu sa zadaćama, koje je naš kongres, obdržavan 5. i 6. studena, 1942 u Clevelandu naložio našem višju.

U resolucijama, prihvaćenim na vašem velikom zboru vidimo magućnost, da bi zajedno učinili još jedan korak, to jest, da bi pokušali oživotvoriti organizaciju, koja bi pred američkim javnosti in pred njezinom vladom mogla govoriti za buduću Jugoslaviju.

Na žalost nisu baš svi Jugoslaveni u ovoj zemlji jedini u svojim idejama i zahtjevima; šovinizam, koji je našao utočišta u nekim poznatim grupama, još nije izumro te smeta radu za slogu na temelju zbiljske jednakosti in zdrave demokracije. Ali to nije razlog, da bi malakovali u borbi za jedini cilj, koji pruža svim južnim Slavenim spas i garanciju potpunog narednog života i kulturnog razvitka. Nema na svijetu naroda, koji ne bi nabasao na slične poteškoće, pa ne smijemo ni mi da se plašimo zaprijetka, nego treba da podjemo odlučno putem, o kojem smo uvjereni, da vodi u slobodu.

Vi tražite autonomnu Hrvatsku sa zajamčenom demokracijom; mi se borimo za ujedinjenje autonomnu Sloveniju sa čistim demokratskim institucijama. Vi hoćete, da budu oslobođena vaša braća od tuje tiranije; to hoćemo i mi. Nu vi ne račite za hrvatsku izolaciju, mi nećemo da izoliramo Sloveniju. Slobodna federalizovana i

demokratska Jugoslavija cilj je i vama i nama.

Na sreću postoji u Sjedinjenim državama grupa naprednih Srba, koja bolje izrazuje misli i osjećaje srpskog naroda nego šoveni, koji bi htjeli razbiti jedinstvo zbog svojih sebičnih aspiracija. Ta grupa se idejno slaže i s Vama in s nama i koliko je nama poznato, spremna je za narodnu saradnju.

Gospodine predsjedniče, jamaćno se slažete sa našim mišljenjem, da naše organizacije ne smiju tek postojati, nego da moraju raditi za ostvarenje svojih pravednih ciljeva. Najvažniji faktorji u ovoj zemlji dosada nisu bili baš oduševljeni za naše poslove. Oni nisu vidjeli ništa van neslogu i nebratske izpade. Poslije vašeg i našeg kongresa to se je donekle promijenilo, ali još si vrlo rezervirani, a mnogo im napokom ne možemo zamjeravati, jer moraju misliti, kako će biti, ako se rat razvije tako, da bude invazija naših zemlja potrebna u interesu podbjede.

Ako im možemo pokazati, da su se varali, sudeći narod po nekim vikaćima i intrigantima, a ko možemo stupiti pred njih, složni Jugoslaveni sa jasnim programom, ako ih možemo uvjeriti, da se i Hrvati i Srbi i Slovenci bore za slobodu i za ciljeve, koje si izrazili Roosevelt i Churchill na visokom moru i u Casablanci, koje je stajao o črtu potpredsjednik Wallace u svojim iskrenim govorima, ako im možemo dokazati, da je dovoljno elementa za ostvarenje Jugoslavije, koja bi bila sagradjena na jednakim načelima kao što Sjedinjene Države, mi ćemo si priboriti njihove simpatije i — kad dodje vrijeme uređivanja — njihovu potporu.

Gospodine predsjedniče, mi predlažemo, da se u dogledno vrijeme, u mjestu, koje bi učinili najbolje konvencionalno sastanu zastupnici vašeg Kongresa, odbora naprednih Srba i našeg Višja, pa da se o stvari posavjetujemo i ako se — kako se nadamo — složimo, da organiziramo odbor, u kojem će biti zastupane sve tri grupe.

Vanredno ću Vam biti zahvalan, ako me obavijestite, da li bi

Vaš odbor prihvatio ovu ideju. Ako se u načelu složimo, ne će biti teško, da se dogovorimo o detaljima.

Primite, gospodine predsjedniče, uvjerenje mog iskrenog poštovanja.

Ethin Kristan.

Jugoslovanska (Slovenska) izdaja

Organizacija podpore v zasadenih ozemljih

Napisal Peter Wood

WASHINGTON, 15. maja. (ONA). — Ko so angleške, francoske in ameriške armade nenadoma in dramatično zaključile vojsko v Afriki, se je razvilo v zasadenih krajih manj dramatično, toda zelo važno delovanje za podporo civilnemu prebivalstvu. Pomen tega delovanja je razložil kratko po svoji vrnitvi iz Anglije na častni-karski konferenci g. Herbert Lehman, direktor urada za Foreign Relief and Rehabilitation.

"Načelo rehabilitacije in podpore ni le problem za čas po vojni, temveč stvar, ki določno vpliva na napredek vojne same", je dejal g. Lehman. "Pravilno poslovanje rehabilitacije in podpore bo jako važen faktor ne le za zmago, temveč tudi za skrajšanje vojne."

V pogledu podpore je bila Severna Afrika razdeljena v dva okraja — Marok z Alžirjo in Tunizijo. Položaj za podporo je v Tuniziji bistveno drugačen od onega v drugih delih Severne Afrike, je razložil g. Lehman. Ko so bili Nemci pregnani iz Tunisije, so pustili za seboj veliko pomanjkanje in mnogo razvalin. Zaradi tega je poverila armada nalogo, da izdela načrt za oskrbo civilnega prebivalstva v zaledju vojske, posebnemu oddelku za Tunisijo. Napravljeni je bil natančen seznam bistvenih zalog hrane, obleke in zdravil za siromašno prebivalstvo. G. Lehman je cenil, da bo od 600.000 do 700.000 ljudi od celokupnega prebivalstva od 3.500.000 potrebnih podpor.

Da zadovolji te potrebe, je zbrala armada zaloge prav v bližini opustošenega ozemlja. Hrana, obleka in zdravila so bila že razdeljena v krajih, ki so jih zasedli zavezniki. Siromašni otroci od 18 mesecev do 14 let so že dobivali vsak dan svoj delež mleka po sistemu sodelovanja z osebom Rdečega Križa, šol in lokalnih uradov. Razdeljevanje se vrši brez vsake diskriminacije. Francoski, židovski in arabski otroci dobivajo vsi brez razlike svoje mleko.

Program predvideva tudi podporo za begunce v koncentracijskih taboriščih, katere spuščajo na svobodo in jim dajejo posla bodisi v vojnem naporu, bodisi drugje.

V ozemljih, zasadenih v prvih dneh afriške kampanje, je bila potreba za podporo siromaškom razmeroma mala. V severni Afriki je bilo mnogo denarja in mnogo dela. Problem je bil le, da se preskrbi zadostne količine civilnemu prebivalstvu potrebnih dobrin. To je ustvarilo veliki problem transportnih sredstev za zaloge podporne akcije in blaga za civilno prebivalstvo, in to ravno v času, ko so bila zavezniška brodogradila silno zaposlena s prevažanjem vojaškega materiala. Podporna akcija v Tunisiji pa se je razvila popolnoma po načrtu.

Izkušnje, katere si zavezniki zdaj nabirajo v pogledu podpore in rehabilitacije v Afriki, bodo velike važnosti oni dan, ko bo treba podpirati na evrop-

skih tleh prebivalstva odrešena nacistične tiranije.

Ob priliki obiska g. Lehmana v Londonu, so bili na razpravi načrti za razdeljevanje prehrane v Evropi. "Zdaj še ne vemo, dali bo mogoče uporabiti tuniški načrt za podporo tudi v bodočnosti", je dejal. "Položaj v Evropi bo najbrže precej različen od onega v Severni Afriki. Toda že zdaj precej dobro vemo, kakšna bo potreba".

Kadar bodo zedinjeni narodi izkrcali svoje sile na evropskih tleh, bodo redne vlade pač same skrbele za razdelitev podpore, katero bodo dobavljali zedinjeni narodi. V drugih slučajih pa bomo uporabljali najbrže metode, katere smo izdelali v Severni Afriki.

Operacije podpore in rehabilitacije, ki bodo imele v načrtih zedinjenih narodov čedalje važnejšo vlogo, imajo namen, da pripomorejo narodom zasadenih ozemelj od tega, da si sami pomagajo. Zaradi tega bo podporna akcija dobavljala tudi seme, kmetijske stroje in surovine, s katerimi naj se gospodarsko življenje na novo razvivi v onih deželah, v katerih je bilo pod nacistično okupacijo uničeno.

Danes še ni mogoče poročati vseh podrobnosti o podporni akciji zedinjenih narodov v Severni Afriki. Kar je znano pa zadostuje za dokaz tega, da naše vojaške sile prinašajo s seboj takojšnjo podporo zatiranemu prebivalstvu.

Dr. Beneš o evropskih federacijah

WASHINGTON, 14. maja (ONA). — "Lahko je izdelati načrt za federacijo v pol ure, toda važno je kako bo delovala".

To so besede češkoslovaškega predsednika, Eduard Beneša, v katerih je na kratko izrazil svoje prepričanje, da bo mogoče ustvarjati federacije evropskih držav šele takrat, ko bo Hitler premagan, in v skladu z voljo vseh zedinjenih narodov.

To je načelo, katero bo dr. Beneš zagovarjal v svojih uradnih razgovorih v teku svojega uradnega obiska v Washingtonu.

Dr. Beneš bide zdaj že drugič v svojem življenju boj za osvoboditev svoje domovine izpod nemškega jarma. Svojo prvo bitko je dobil v letu 1918, ko je bila ustanovljena Češkoslovaška Republika; svojo zmago je zopet izgubil, ker ostala Evropa ni uspela zgraditi močne skupne fronte proti nemškemu napadalcu.

Tudi to pot zaupa v zmago, toda obenem je tudi globoko prepričan, da morajo zedinjeni narodi zares ostati "celota", ako hočejo ohraniti svojo zmago.

Dr. Beneš je orisal svoje misli včeraj na konferenci častnikarjev, naglašajoč svoje besede z gestami, ko da predava enemu onih razredov, katere je pred štirimi leti podučeval na čikaški univerzi. Na vprašanja je odgovarjal z veliko skrbjo in na dolgo, z vso resnostjo. Dr. Beneš govori dobro angleški, a koravno s precejšnjim srednjeevropskim akcentom in z veliko natančnostjo izbira svoje besede.

Razložil je, da govori le za samega sebe in svojo deželo; prepričan je, da je možno ustvariti federacijo širom vse Evrope — v vzhodni, zapadni, severni, južni in srednji Evropi. Toda potrebno je, je poudarjal, da osvobodjeni narodi sami odločajo o tem, kako bodo izgrajene.

Češkoslovaška vladu v izgnanstvu in poljska vladu v izgnan-

stvu sta sklenili pogodbo za tesno sodelovanje po vojni. Podobno pogodbo imati obe vladi s slično grško - jugoslovansko zvezo. Nekateri politični opazovalci so mislili, da bodo ti sporazumi služili kot temeljni kamen za zgraditev močne srednje-evropske organizacije.

V teku teh zadnjih mesecev pa se je stališče Češkoslovakov napram ideji federacij občutno ohladilo. Pojavili so se znaki, da se Sovjetska Unija boji teh grupacij, ki bi mogle biti neperjene proti njej, kakor je bil po zadnji vojni "Cordon Sanitaire", ki je bil sestavljen iz malih držav. V nasprotju s drugimi državami te skupine, je Češkoslovaška svojo zunanjo politiko vedno vodila na temeljih sodelovanja s svojimi "slovanskimi brati" na Ruskem.

Stališče dr. Beneša, ki je tu prišlo do izraza, odgovarja želji Češkoslovakov, da sodelujejo s Sovjeti. Ponovno je povedal, da ima namen potovati v Moskvo, ko se povrne s svojega obiska v Zedinjenih državah; zanikal pa je, da je njegov namen — kar so trdila nekatera poročila — preseliti del svoje vlade v rusko prestolnico, oziroma da ima namen igrati vlogo posredovalca v sedanjem sporu med Sovjetsko Unijo in poljsko vladu v izgnanstvu.

Dejal je, da bo treba izdelati idejo federacije takrat, kadar bo osvobodjena Evropa imela možnost, da na demokratičen način izrazi svoje čustvovanje. Poraz Nemčije, ki je največja proti-demokratska sila, bo dal ideji demokracije ogromen razmah širom vse Evrope, je zagotavljal častnikarjem. In takrat, ko bo Evropa zopet vsaj nekoliko pomirjena, ko bosta vladala mir in red in ko bo tudi dovolj oskrbe, takrat bo prišel čas, se začne delo ustvarjanja federacij.

Predno bo prišlo do tega, je povdarjal, pa bo prišla do izraza grenka jeza okupiranih dežel proti nemškemu osvoboditelcu. Težko je reči že sedaj, je dejal, kakšna bo ta reakcija, toda naglašal je, da je "vsak pošten človek" v Evropi z vso jasnostjo spoznal kako "hudobna in roparska" je Hitlerjeva vojna.

Prerokoval je, da bo razsuti Nemčije tudi to pot prišel nenkrat in popolnoma nepričakovano, prav kakor v letu 1918, ako ravno šele po jako dolgem in srditem boju. Takrat, je dejal, bo vsak nemški vojak izpenel le za tem, da se čim prej povrne v Nemčijo. Ako bo to krat na primer, vzhodna fronta ta še vedno na Poljskem ali celo še dalje na vzhodu bodo morali prehoditi zelo dolgo pot skozi ozemlja polna sovražnega prebivalstva.

Njihova pot, je dejal, bo morala biti "polna strašne groze". Spominal je na tragično pot nazaj skozi Balkan armade generala August Von Mackensen, ki je ostala brez oskrbe v sredi prebivalstva, v katerem je deželah so divjali boji od začetka do konca vojne.

"Razpad Nemčije bo najboljši dramatična slika te vojne", je dejal.

Vatikan odklanja mir za vsako ceno

WASHINGTON (OWI). — Vatikanski radio je izjavil v nemški oddaji na nemškem jeziku, da papež kljub svojemu hrepenjenju za mirom, odklanja mir za vsako ceno. K načelu, daje cesarju kar je cesarjevega in Bogu kar je božjega, je treba dodati, a ljudem njih svobodo njih osebnost, in pravice.

Občinsko dete

ROMAN DOJENČKA

spisal

Branislav Nušić

PETINDVAJSETO POGLAVJE

ki ga bodo čitatelji toliko prej prebrali, ker je zadnje, in ker se v njem ustanovi "Društvo za najdenčke", da bi rejenček bil v prihodnje brez skrbi. Za čitatelje pa je to poglavje važno tudi zato, ker na koncu pisec obeta, da bo napisal še en roman.

Ker je to zadnje poglavje romana, bi se moralo po pravilih, po katerih se pišejo romani, "njih dvojce" vzeti. E, ali katera dva naj na koncu poročim, ko se je pa nekako tako uravnalo vsled raznih dogodkov, da je nemogoče zadovoljiti to tako važno pravilo za pisanje romana.

Nikakor ne morem tako u-

ravnati, da bi se vzela Anka in pop Pero, najprej zato ne, ker se še dandanes ne ve, kje je Anka, a drugič zato ne, ker je Pero pop in ima živo ženo. Ne moreta se vzeti niti policaj Rista in gospa Lenka Petrovič, ker ima tudi gospa Lenka živega moža. Ne moreta se vzeti niti bogoslovec Toma, človek tako močnih čuvstev, in Ognjena Marija, ker je Tomo opustil igral-sko kariero in končuje četrti razred bogoslovja in čaka na dobro službo. Ne moreta se vzeti niti Elza, hčerka likarice Julijane in njen ljubimec iz ognjegasne čete, ali morda bandist iz sedmega pešpolka, ker je vsled znanega dogodka, ki ga je gospod Sima zamislil v svoji domišljiji, ta ljubezen končala s

tem, da je Elza dobila pest v ledja. Ne moreta se vzeti niti učitelj muzike in hčerka krojača Jove, ker je to ljubezen raz-trgal on tako usodni listek.

In potem — kdo se more vzeti na koncu tega poglavja? Ni- liče, nihče! Tudi pisec zelo ob- žaluje, da ne more ustreči v tem pogledu svojim dragim čit- teljem.

Preostaja mu torej edino, da z rejenčkovim usodo zaključí svoj roman. In to bo tudi storil.

Kot vemo, se imenuje zdaj rejenček z lepim imenom Sima in se nahaja pri neki siromašni ženski v sosedstvu gospoda Si- me Nedeljkoviča. Vsak dan o- bišče malega Simo gospod Ne- deljkovič, ki tudi plačuje zanj, obišče ga njegov boter, učitelj muzike, a gospa Bosiljka mu vsak dan pošlje piškote.

Tako je minil po krstu teden, dva tedna, kar je bilo kot neki odmor po onih burjah v duši gospoda Si me Nedeljkoviča. A ko je minil tudi tretji teden, začne gospod Sima iznova pre- mišljati o oni ideji, ki ga je tako razveselila v zadnjem po- glavju tega romana. Premišljal je cel teden in tako je minil me-

sec dni od krsta, in tedaj je bil gospod Nedeljkovič popolnoma na čistem, da je treba začeti z ustvarjanjem znamenite ideje, to je z ustanovitvijo društva za najdenčke.

Se teden zatem je premišlje- val gospod Nedeljkovič tudi o načinu, kako bi se to doseglo, nazadnje, da je to zelo enostav- na stvar. Ono, kar je glavno za ustvaritev ideje same, to so najdenčki, že obstoji in zdaj ni treba nič drugega kakor napi- sati pravila, sklicati ljudi, se- staviti odbor, in stvar je goto- va. V ta namen je gospod Sima Nedeljkovič ves teden pisal in brisal, spolnpljeval in popravl- ljal pismo, polno lepih izrazov, s katerimi sklicuje na zborova- nje vse plemenite ljudi, da se združijo v društvo, potrebno in človekoljubno.

To zborovanje boljših ljudi se je imelo vršiti v "Meščanski kazini" čez teden dni. Ves ta teden se je gospod Sima Nedeljkovič pripravljaval na govor, ka- teremu je kot geslo postavil Kristusove besede: "Pustite male k meni!"

Ko se je približal dan zboro- vanja, je krenil gospod Nedeljkovič v spremstvu učitelja mu- zike, ki je bil tudi zelo zavzet za uresničenje te ideje, v "Meš- čansko kazino" točno ob 10. dopol- dne, ko je bilo zborovanje na- povedano. Tu najde še dva ali tri gospode od povabljenih in nestrpno pričakuje, da pridejo še ostali. Zastonj se je pri vsa- kem šumu ozrl in pogledal na vrata, zastonj je tudi učitelj muzike dva ali trikrat šel celo na ulico in gledal na levo in des- no, ali kdo ne prihaja: bilo ni nikogar. Kaj je mogel drugega gospod Nedeljkovič, kakor da je odložil zborovanje na drugi te- den.

Tako sta od krsta malega Si- me pa do zborovanja pretekla polna dva meseca, in na zadnje se je vendar vršil sestanek (Dalje prihodnjé)

Podprimo borbo Amerike za demo- kracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondev in vojno-varčevalnih znamk!

Dr. Čokova knjižica "Problem Trsta"

Iz urada SANS-a smo preje- li knjižico "The Problem of Trieste," ki jo je napisal Dr. I- van M. Čok. Tej knjižici je pri- ložil urad SANS-a sledeče pi- smo:

Gotovo nam ni treba naglašati izredne važnosti tržaškega vprašanja za bodočo Slovenijo, pa tudi ne velikih težav, ki so spojene z njegovo rešitvijo. Teh ne ustvarja le veleitalijanska propaganda, ampak izvirajo tudi iz nepoznavanja razmer in knjižica služi v prvi vrsti na- menu, da poda ameriški javnos- ti sliko dejanskega položaja. Avtor brošure dr. Čok dokazu- je v svojem spisu, da je bilo tr- žaško vprašanje po prvi vojni napačno rešeno, ker se ni vpo- števal gospodarski pomen te lu- ke ob severnem Jadranu. Trst ne služi Italiji v nobenem oziru, ker mu ta dežela ne daje za- letja; to je pretežno slovensko, oziroma jugoslovansko in celo bolj oddaljene srednjeevropske dežele kakor Avstrija, Čehoslo- vaška, Bavarska, Poljska, O- grska težijo bolj na Trst kakor Italija sama. Prirodno je po- temtakem, da se Trst vtelesi v Slovenijo, ki pa mora ostalim državam v centralni Evropi jamčiti rabo tržaške luke, kar bo gospodarstvu teh dežel in tudi tržaškega mesta samega v prid.

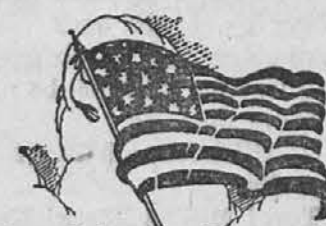
Pisec pobija tudi fikcijo, za katero dela Italijanska propa- ganda na vse kriplje, češ, da je Trst po naravi italijansko me- sto in izvaja čisti slovenski zna- čaj vse tržaške okolice — 15 slovenskih okrajev — iz katerih bi Trst prirodno moral zajema- ti svoje nove moči, kar je prej Avstrija, pozneje pa Italija pre- prečevala z umetnim naseljeva- njem iz oddaljenih italijan- skih krajev.

Avtor dr. Ivan M. Čok je po- klican za to delo, ker so mu kot rojenemu Tržičanu — njegova družina je živela tam, ko je i- mel Trst še nesporno slovensko večino — razmere dobro znane. V javnem življenju je deloval

kot predsednik političnega dru- stva "Edinost", dokler ga ni fašistična vlada razpustila. Na mirovni konferenci v Parizu je zagovarjal jugoslovanske pra- vice na Primorskem in pozneje je to delal v skupščini v Beo- gradu. Sedaj je v Zedinjeni dr- žavah kot predstavnik "Narod- nega sveta Slovencev in Hrva- tov iz Julijske krajine" in pred- sednik "Jugoslovanskega odbo- ra iz Italije".

Kupujte vojne bonde in vojno-varče- valne znamke, da bo čimprej poraženo osiše in vse, kar ono predstavlja!

ZASTAVE

V nedeljo je Decoration Day, praznovan pa bo v po- nedeljek, 31. maja.

Ne pozabite razviti ameriške zastave na ta dva dneva, po- sebno oni, ki imate sinove v ar- madi. Ako nimate nobene za- stave, jo lahko kupite pri

GRDINA HARDWARE
6127 St. Clair Ave.

3x5 čevljev zastava za \$1.25

palica ali drog75

držalo—ročaj25

Gotovo boste tudi pobarvali stojala za cvetlice na pokopali- šču za Decoration Day z sre- brno barvo. Ravnokar smo pre- jeli nekaj komadov iz tovarne:

1 PINT ZA 75c

1 KVART ZA \$1.25

Grdina Hardware
6127 St. Clair Ave.

ENDicott 9559

POSEBNO: Naša trgovina bo zaprta čeli dan na Decoration Day, 31. maja in odprta čeli dan v sredo, 2. junija.

Urednikova pošta

Nadaljnja zahvala in vabilo Čitalnice SDD

Cleveland, Ohio. — Odbor in članstvo Čitalnice Slov. del. do- ma na Waterloo Rd. se iskreno zahvaljuje sledečim društvom za denarno pomoč čitalnici: Društvu Waterloo Camp št. 281 WOW za \$3.00 in društvu Vi- pavski raj št. 312 SNPJ za \$2.

Obenem se vabi članstvo čit- talnice, da se udeleži polnošte- vilno seje, ki se vrši nocoj, 26. maja v navadnih prostorih. Pri- četek seje ob 8. uri zvečer. Nad- zorni odbor se prosi, da pride pol ure prej, da pregleda tri- mesečne račune.

S čitalniškim pozdravom Tajnik.

NACISTI IN RELIGIJA — KONFISKACIJE

Newyorški dnevnik "Daily News" prinaša dne 14. maja pod gošnjim naslovom uvodnik, v katerem piše:

"Nacisti so dne 10. julija 1941 konfiscirali vse cerkveno imetje v Jugoslaviji, dočim so bili mnogostevni duhovni in člani raznih meniških redov deportirani ali vrženi v koncen- tracijska taborišča.

"Posledica tega je, da so iz- javili nemški škofje, da Nemci- ja v okupiranih ozemljih ustvar- ja mržnjo proti sebi in vsem nemškim institucijam."

Oglašajte v - - - Enakopravnosti

RED-ITCHY-SCALY
ECZEMA
Effective Home Treatment
Promptly Relieves Torture!
First applications of wonderful sooth- ing medicated Zemo—a doctor's formula—promptly relieve the intense itch- ing soreness and start at once to help heal the red, scaly skin. Amazingly suc- cessful for over 30 years! First trial of marvelous clean, stainless liquid Zemo convinces! All drug stores. Only 35¢.

IT TAKES BOTH!

U. S. Treasury Department

"THAT LITTLE GAME" — WILD STUFF

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

The May Co.'s Basement Razprodaja koncem meseca

Čevlji za celo družino

321 parov Dekliških in ženskih 1.29 do 1.95 čevljev. Ne na odmerkih. Večinoma majhne mere par 58c
473 parov Dekliških in ženskih 3.97 do 6.00 Novelty čevljev par 2.89
166 parov Dekl. belih in v kombin. športnih čevljev par 1.99
128 parov Moških 1.99 do 2.49 čevljev, različne mere par 1.63
110 parov Moških in deških 3.49 do 4.45 čevljev, različne mere par 2.50
218 parov Dekliških in ženskih 1.99 do 2.47 Par čevljev, ne na od- merkih par 1.00

THE MAY COMPANY PRITILICJE

Moška obleka in oprava

385 Moških spodnjih hlač, vred. 65c, elastične in cotton. Neregul- larne 3 pari \$1
689 Moških 19c vrste Cotton delovne nogavice, "seconds" 10c
812 Moških 1.29 srajc s kratkimi rokavi, "basketweave ali oatmeal" blago. Vsakovrstne barve 79c
601 Moških 1.00 Broadcloth športnih srajc s kratkimi rokavi 59c
693 Moških 25c Cotton delovnih nogavic ali "anklets", nereg. par 15c
495 Moških 39c Combed Cotton Ribbed atletičnih srajc, belali ceru, mere 36 do 46 29c
395 Moških 29c Megadore kravati, lepi vzorci 12c
506 Moških 1.75 poletnih porus knit spodnjih oblek, beli ali rjavi 89c
123 Moških 2.50 do 3.50 belih Broadcloth srajc, nereg. izvrstnega izdelka. Tudi razni vzorci, prvovrstne. Ne vse mere 1.00

THE MAY COMPANY PRITILICJE

Blago na jarde

55c jd. 39" French Crepe, eno-barvno blago, 1 do 4 jd. dolgi ko- madi jd. 39c
49c jd. 36" Pisano Shirting blago, 2 do 5 jardov dolgi komadi jd. 29c
79c—\$1 jd. Ostanki Acetate Rayon blago za obleke. Pisano in eno- barvno, razne tkanine jd. 59c
39c do 49c jd. Ostanki blaga, ki se pere—percale, seersucker, cham- bray in druge vrste jd. 29c
200 jardov 36" Pisano flanelasto blago, ostanki, 1 do 4 jd. dolgi komadi jd. 19c
50 Običajnih 1.49 novih Krinkle posteljnih pregrinjaj, v raznih barvah \$1.00
297 jd. 39c—36" Pisano flanelasto blago, ostanki. Različni vzorci jd. 29c
30-149 Linen Crash Luncheon seti. Mere 48x48, s 4 enakimi prtiči set 1.00

THE MAY COMPANY PRITILICJE

Obleke za deklice in deco

60 Dekliških 2.29 Spun Rayon oblek, mere do 14 1.49
78 Dekliških 7.95 Spomladanskih sukenj, razne mere do 14 \$5
183 Čepice in kاپice za deklice, vrednosti do 39c 10c
130 Polo srajc za deco, vred. 65c, nekoliko poškodovane, mere 1 do 3 44c
215 Pletenih Creepers za deco, vred. do 1.19; malo poškodovane 69c

THE MAY COMPANY PRITILICJE

Deška oprava in obleka

590 Deških atletičnih srajc, brez rokav, mere 24 do 28 vsaka 19c
399 parov otroških 12c anklets, beli in v barvah vsak 9c
691 Deških 29c Crew nogavic, mere 9 1/2 do 11, seconds par 19c
365 Deških 55c Boy Scout nogavic, neregularne 3 za \$1
290 parov otroških 29c 5/8 Cotton nogavic, seconds par 19c

THE MAY COMPANY PRITILICJE

Ženske obleke in potrebščine

177 Junler mere 89c Rayon Satin spodnja krila, tearose 39c
82 Ženskih in dekliških 1.79 Wrap-Around Housecoats 69c
119 Dekliških in ženskih 1.79 Cotton oblek, ki ne obledijo v perilu 69c
109 Dekliških in ženskih 99c ročnih torbic, vsakovrstne 25c
290 komadov 39c do 59c zavratnice za dekleta in žene 29c
240 Rokavice za dekleta in žene, vredne 39c par 19c

THE MAY COMPANY PRITILICJE

Ženske nogavice in spodnje perilo

600 Ženskih 25c Rayon in Cotton nogavic, tretje vrste kako- vosti par 15c
520 parov Zen. 3 za \$1 Rayon nogavic, seconds, 9-9 1/2 samo par 21c
861 Ženskih 19c Cotton Protectors za noge, seconds, 2 para 25c
641 parov ženskih 49c Form Fitting Rayon Mesh nogavic, sec- onds par 29c
425 parov ženskih 49c Rayon nogavic brez roba, seconds par 35c
360 par. ženskih rayon nogavic brez roba, perfektne kakovosti par 47c
288 Ženskih 79c in 89c Cotton spodnjega perila, seconds vsak 69c
221 Ženskih 49c Rayon Undies, seconds. Razne mere 3 za \$1

THE MAY COMPANY PRITILICJE

P. DECOURCELLE:

MOČ LJUBEZNI

ROMAN —

(Nadaljevanje)

Nekaj časa si nista upala niti dihati, tiščala sta se zidu in napeto poslušala, če ropot ni morda koga zbudil v sobi.

Ker je pa ostalo vse mirno, sta se pomirila.

— Zaenkrat ni še nič hudega, — je zašepetal Panoufle, — toda pretežno roka imaš. Moraš se poboljšati, če hočeš kaj doseči... K sreči tu notri trdno spe.

Panoufle se je pa motil.

Caludinet, ki je spal na divanu v ozadju salončka, se je tišči hip prebudil. Zaslišal je bil škripanje okna.

Prvi hip ni niti slutil, od kod to škripanje.

Temna soba, mehka postelja na divanu, topla odeja, ta neznan občutek udobnosti, vse to se mu je zdelo kakor sanje.

— Kje pa sem? — je pomislil.

In tedaj je opazil skozi baržunasto zaveso žarek motne luči nočne svetilke, goreče v Milčkovi sobi.

Takoj se se spomnil, kje je.

Toda kaj je pomenil ropot, ki ga je zbudil?

Kar se je zavesa na oknu nekoliko odgrnila in Claudinet je zagledal dve črni senci, kako se počasi premikata na svetlejšem ozadju okna, kako preskakujeta balkon in se plazita v sobo.

Ubogega dečka se je polastila nepopisna groza. Mrzel pot ga je oblihl.

Izbuljil je oči in se zagledal v temo, ki ga je obdajala; in drhteč po vsem telesu je obse del široko odprtih ust nepremično na divanu.

Moža, ki sta vdrla v sobo, sta vlomilca, morda celo morilca. Jasnó je, da hočeja krasti ali celo ubijati.

A Milček spi v sosedni sobi! In blizu nekje počiva tudi gospod de Montlaur, ta neznan dobrotnik...

Mora kričati... na vso moč kričati... opozoriti ga na pretečo nevarnost.

Toda zaman si je prizadeval spraviti iz sebe svarilni klic. Nepopisna groza mu je bila zavezala jezik.

Sicer pa sploh ni točno vedel, če ni morda žrtve strašnih sanj. Toda ne!... Slišal je razločno moža, kako se ustavlja, kako tipljeta v temi okrog sebe in se počasi plazita naprej.

Človek bi mislil, da vidi pred se boj dve prikazni v temi.

Kar je ena prikazen izpregovorila, toda tako tiho, da bi Claudinet ne bil slišal niti besedice, da mu strah ni tako poostiril sluha.

— Tole tu je salon... Preiščeva ga, ko se bova vračala. Zdaj se morava pa požuriti... Tamle, kjer gori luč, bo najbrž njegova postelja...

— Milčkova, misliš, a?

— Da.

Torej Milčka iščeta! Kaj neki hočeta od njega ob tem času? In kdo sta?

Prvi vlomilec je odgrnil zaveso, ki je delila obe postelji, in nočna svetilka je motno posvetila v temo.

Claudinet je spoznal Panoufla.

Roka, ki je bila odgrnila zaveso, je držala velik odprt nož, ki ga je Claudinet tudi dobro poznal...

— Kdo neki je bil oni drugi, ki je bi ostal zadaj v senci?

Slimak?

Ne!... Ta se je zdel manjši.

Toda to ni bilo važno, kdo je bil.

Nož, ki ga je bil zagledal Claudinet v Panouflov roki, je jasno pričal, kakšne namene imata lopova.

Približala sta se Milčkovi sobi.

Panoufle se je obrnil in zašepetal svojemu pajdašu:

— Pojdi!... Postelja stoji zadaj ob steni... Vse je tiho... Deček spi.

— Torej je vse v redu... Najprej morava dobiti pisma.

— Potem pa fantiča ubiti!

Tudi če nama izroči pisma prostovoljno?

— Da! Pravim ti, da preveč ve. Danes ali jutri pove vse radovednežem, pa me vtaknejo pod ključ.

— Če je tako, bo pa že bolje, da izkervavi on namestu tebe. Seveda, seveda, to je jasno ko beli dan.

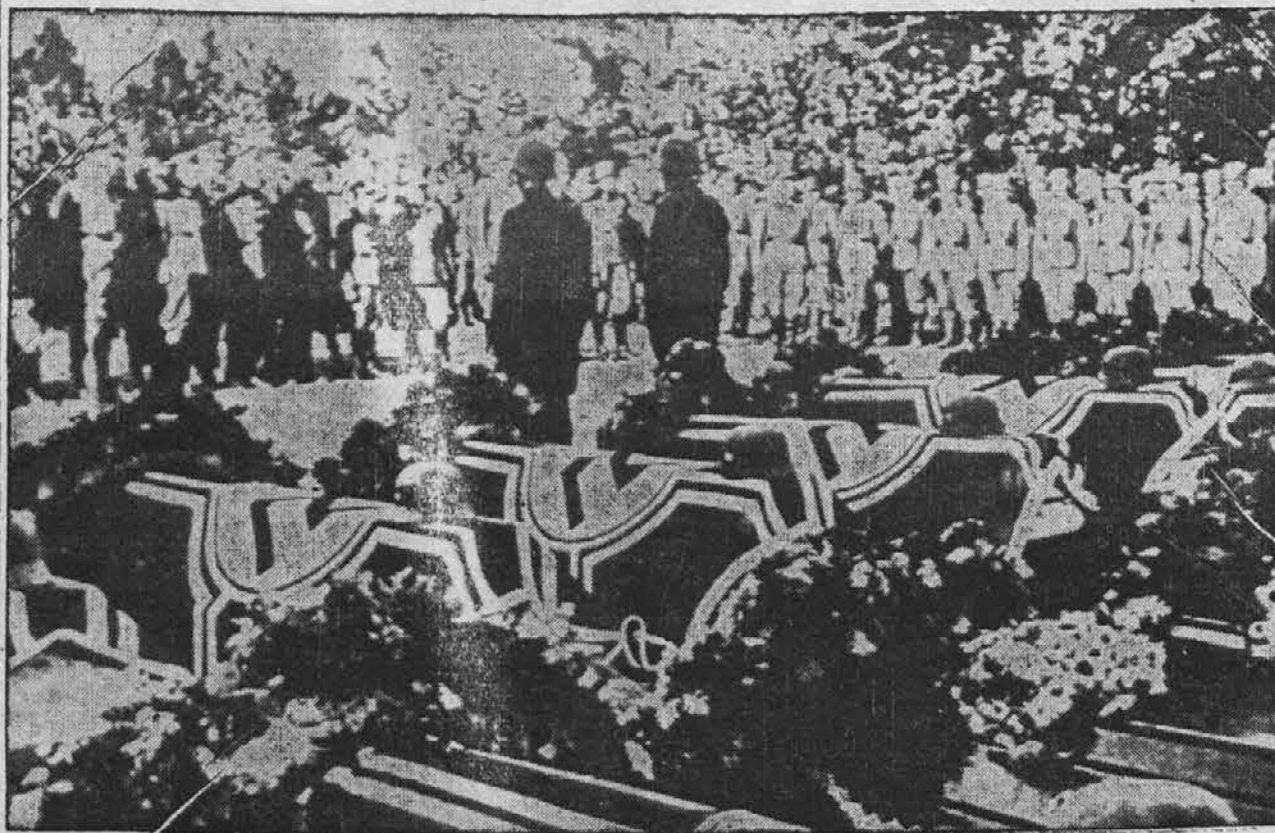
In lopova sta počila v pritažen smeh, ki je pretresel Claudineta do kosti.

Torej sta vdrla v hišo, da bi se polastila pisem, ki morajo biti zelo dragocena, potem pa umorita njegovega prijatelja iz strahu, da bi ju ne izdal.

Pisma so tu, pod vzglavjem, kjer je počivala glava ubogega jetičnika.

Iztegnil je roko in jih otipal.

Nacijske žrtve partizanov

—Courtesy of the Cleveland Press

Zgornja slika kaže pogrebne obrede 24 nemških vojakov, ki so jih partizani v Jugoslaviji ubili. Spodnja slika pa kaže boso-noge jugoslovanske partizane, ki so zajeti od Nemcev, ter jih preiskujejo.

Sliki ste bili objavljeni potom sovražnikovih virov.

Toda tu je tudi Milček!

Spi na svoji postelji v sosedni sobi. Morilca sta pa pravkar rekla in deček je to tudi vedel, saj ga je bil dobri prijatelj zapustil, ko je šel spat.

Dva koraka je bilo od morilcev do njegove postelje, dva koraka sta ločila Milčka od smrti.

Claudinet je šinila v glavo misel, da bi zaklical na pomoč, pozvonil! Prihiti! bi ljudje na pomoč.

Toda bil je v neznanu hiši in niti ni vedel, kje je zvonec. Poleg tega so pa v hiši itak vsi spali in bi ga nihče ne videl.

Pa tudi če bi njegov krik koga zbudil, bi gotovo prihiti na pomoč prepozno.

Oba bi bila že davno zadavljena, predno bi stopil prvi človek v sobo. Niti misliti ni bilo na boj med nenadno zbuženim Milčkom in napadalcem.

Kar se tiče njega, ubogega malega jetičnika, ki komaj še diha — on bi bil odpravljen z enim udarcem pesti.

Kar je šinila Claudinetu v glavo rešilna misel. Treba je bilo na vsak način zadržati morilca, da ne prideta do svoje žrtve.

Samo ena pot mu je bila odprta, če je hotel to doseči.

Treba ju je bilo zamotiti, da

bi mislila, da ni treba več iskati žrtve, da jo imata že pred seboj, da je Claudinet Milček.

Tema mu bo pomagala.

Iskala sta Milčka, mislila sta da je tu.

Zanj, za Claudineta, se sploh nista zmenila, misleč, da se je vrnil v bolnico ali kdove kam.

Vse okoliščnosti so bile torej naklonjene temu načrtu; lahko je bil prepričan, da ga ne bosta spoznala in da bosta prepričana, da sta umorila Milčka, v resnici pa umorita njega.

Čakala ga je smrt.

Smrt brez usmiljenja, neizogibna.

Toda kaj je bilo Claudinetu na tem? Kaj ni bil že itak obsojen na smrt?

Tisti učeni zdravnik, ki se nikoli ni zmotil, je javno trdil, da mu je ostalo samo še mesec dni življenja.

In res je že čutil smrt v sebi, v svojih prsih.

Vedno, kadar ga je napadel kašelj, ki je tako neusmiljeno krušil vse njegovo izžrpano telo, je čutil, kako se mu bliža, kako izteguje svoje koščene roke po njem.

Umreti mora torej tako ali tako. Mar je vredno živeti tri ali šest tednov več, ko je pa

konec isti, ko je smrt neizogibna?

Če pa pospeši usodni trenutek, reši prijatelju življenje.

Mar naj torej še okleva?

Nič več ni okleval. Vse te misli so se čudovito naglo vrstile v glavi ubogega dečka. Moral je tudi zadrževati kašelj, da bi se ne izdal.

Panoufle bi ga bil spoznal, če bi bil le malo zakašljajal.

Ne, kašljati ne sme.

Že takrat, ko je Montlaur srečno odnesel pete, se je na Milčkovo povelje premagoval in zadrževal kašelj, ki ga je dušil v prsih.

— Torej tu! — je dejal Polyt; tudi on je stiskal v desnici nož, levico je pa držal pred seboj, da bi se po potrebi branil.

Hotela sta vstopiti v sobo. Claudinet se je pa nalašč nerodno obrnil na divanu in zastokal, kot da ga mučijo težke sanje.

Lopova sta prestrašeno obstala. Zavesa je padla. Nastala je grobna tišina.

— Ali si ti, Milček? — je vprašal Polyt tiho.

Toda deček ni imel toliko moči, da bi bil odgovoril.

Nova misel mu je šinila v glavo.

Paziti bo moral tudi, da ne povzroči ropota, ko dobi udarec, da ne krikuje in se ne gane, ko mu bo bila zadnja ura.

Krik ali ropot bi privabil Milčka v sobo. Lopova bi ga opazila in spoznala zvijačo.

Umorila bi tudi njega in Claudinetova žrtve bi bila zaman.

Claudinetov sklep je bil storjen.

Če je torej treba, bo molčal in ležal nepremično.

— Si ti, Milček? — je ponovil tolovajev glas tiho.

— Da, — je odgovoril ubožec s slabim glasom.

— Aha, Panoufle... je siknil Polyt... fante je tu.

— Torej ti si, Milček? — je ponovil Panoufle plazeč se proti divanu.

— Da!

— Ali nam vrneš pisma, fantič? ... Pisma, ki si jih vzel danes od doma... vrni jih zlepa, takoj... Nič hudega ti ne storim...

— Ne!

— Potem se pa le pazi! — je zarental Panoufle in zaškripal z zobmi. — Jih imaš pri sebi?

— Ne!

Claudinet je odgovarjal zelo zamolklo in nerazločno, da bi tolovaja ne spoznala, da ne odgovarja Milček.

— To bomo takoj videli!... In ker nočeš vrniti pisem zlepa...

Tolovaj ni izgovoril svoje grožnje, temveč je samo dvignil nož in se približal divanu, kjer je Claudinet čakal, kdaj ga zadene smrtni udarec.

Deček je čutil, kako se mu morilca bližata. Bil je strahoten trenutek. Vzvišen v svoji edinstveni plemenitosti, široko odprtih oči, zroč neustrašeno tolovajema v žareče, volčje oči, je osredotočil nesrečni deček vse svoje misli na edinem vročem "zbogom," izgovorjenem k dragemu prijatelju, ki je zanj Claudinet umiral; obenem je napol svojo voljo za edino misel:

Pod nobenim pogojem ne krikniti! Niti vzdihniti ne sme! Zdaj pa le po njem! — je zahropel Polyt.

(Dalje prihodnjé)

Mali oglasi

Tovarniški delavci

ZA

ODDELEK ZA PAKIRANJE

Plača na uro in nadurno delo. Izučimo moške, ki jih uposlamo. Izvrstne možnosti za po vojno delo.

Izkušnje ni treba imeti.

7001 MORGAN AVE.

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitro postreženo. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 E. 61 St.

6122 St. Clair Ave.

HE 2730

ECZEMA

EASE THAT ITCH SUCCESSFULLY!

Don't bear the torments of eczema another day. Do as thousands of happy people have—use Poslam for quick, dependable relief. At night, when itching is worse, one application of this CONCENTRATED ointment brings soothing comfort and lets you sleep. 15,000,000 packages sold during 35 years show it must be good. Recommended by many doctors. Sold from coast to coast. Only 50c at all druggists.

POS LAM

Mali oglasi

FOREMAN Obrambna tovarna potrebuje predelavca

ki bi vodil oddelek za pakiranje. Plača na uro, poleg nadurno delo. Izvrstne možnosti za po vojno delo. Nadzorstveno predznanje ni potrebno.

7001 MORGAN AVE.

ISČE SE MOŠKE

za 100% obrambno tovarno

TOVARNISKO DELO

PREDZNANJE NI VAŽNO

PLAČA OD URE

POLEG OVERTIME

Če se sedaj nahajata v obrambni tovarni, se zahteva izkazilo, da lahko sprejmete drugo delo.

ODPRTO DNEVNO 8.30 zjut.

do 9. zv.

ob nedeljah 9. zj. — 11. zj.

THE DRAPER MFG.

CO.

E. 91st St., blizu UNION Ave.

NAPRODAJ

je tobakarna in delikatesna trgovina ter slaščičarna, ki obratuje že 28 let. \$600 tedenskih dohodkov. Poleg je stanovanje s 5 sobami. Nizka najemnina. Proda se poceni. — Zglasite se med 9. in 11. uro dopoldne na 15116 Lake Shore Blvd.

ISČE SE

dečke ali dekleta za raznašalce časopisja. — Vpraša se v uradu tega lista, 6231 St. Clair Ave.

Pridite in oglejte si našo zalogo novih spomladanskih zastorov in "draperies."
PARKWOOD HOME FURNISHINGS
7110 St. Clair Ave.
Odprto ob večerih

Zakrajsek Funeral Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE

Tel: ENDicott 3113

Farmers Poultry Market
Vogal SUPERIOR in E. 43rd St.
KOKOSI, RACE, GOSKE,
PURMANI IN JAJCA
Prodajamo na debelo za ohoete in priredbe.

Inspector-Foreman

Obrambna tovarna potrebuje Foreman-Inspector

ki je zmožen prevzeti vodstvo pakiranja, odpošiljanja in kontrole inventarja. Plača na uro, poleg nadurno delo. Izučimo sebo, ki jo uposlamo. Izvrstne možnosti za po vojno delo.

7001 MORGAN AVE.

NEW! "BACTERIOSTATIC" FEMININE HYGIENE

Gaining Great Favor With Women!

Many doctors urge the regular use of douches for women who want to be refreshingly clean — for women troubled by offending odor, itching or discharge.

Some products may be harmful germicides which burn, harden and damage sensitive tissues. But NOT Lydia E. Pinkham's Sanative Wash. Instead—Pinkham's Sanative Wash is an effective "bacteriostatic" (the modern trend).

It not only discourages bacterial growth and infection but cleanses, soothes, relieves minor irritations and discharge. Has beneficial effect on delicate membranes. Inexpensive!

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tužnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je nemila smrt ugrabila iz naše srede našo ljubljeno hčerko in sestrico

DOROTHY KALMAR

ki je po kratki bolezní preminila dne 19. maja, 1943. Rojena je bila v Clevelandu dne 30. maja, 1931. Pokopali smo jo dne 22. maja, 1943 iz Grdinovega pogrebneega zavoda po opravljenih cerkvenih obredih v cerkvi sv. Filipa ter jo položili k večnemu počitku na Calvary pokopališču.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem, ki so nam stali na strani in nam bili v pomoč in tolažbo v bridkih urah, ko nas je zapustila ljubljena hčerka.

Lepa hvala vsem, ki ste darovali tako krasne vence, ki so krasili njeno krsto, vsem, ki ste darovali za sv. maše, jo prišli kropiti, ter se udeležili njenega pogreba.

Zahvalo izrekamo vsem, ki ste dali svoje avtomobile brezplačno v poslugi za spremstvo na mirodvor, kakor tudi pogrebniemu zavodu A. Grdina in Sinovi za vzorno urejen pogreb in vsestransko zadovoljivo postrežbo.

Ti, draga hčerka in sestrica, Bog Te je poklical k sebi v nebeski raj, kjer se boš med angeli veselila. Tvojega ljubkega glasu ni več slišati v našem krogu, a tvoj duh je vedno prisoten med nami! Spavaj sladko, ljubo dete naše!

žalujejo ostali:

JOSEPH in ANNA, oče in mati; JOAN, sestrica;

ANTON KALMAR, stari oče.

V Clevelandu, Ohio, dne 26. maja, 1943.